

قلم سبز

آیا کرونا فقط با خود خبرید آورده است؟!

محمد درویش

● تازه‌ترین گزارش سازمان ناسا نایت می‌کند میزان آلودگی هوا در چین پس از شیوع کرونا به طرز محسوسی کاهش یافته است. مطابق این گزارش، تصاویر ماهواره‌ای تیزل شدید میزان آلودگی هوا را نشان می‌دهند که دست‌کم بخشی از آن به‌دنبال کاهش فعالیت‌های اقتصادی و تردهای موتورری به‌دلیل انتشار ویروس کروناست. نقشه‌های ناسا نمایانگر کاهش میزان دی‌اکسید نیتروژن در سال جاری هستند چراکه فعالیت کارخانه‌های چین به دلیل تعطیلی کارگران کاهش پیدا کرده است، چین از آغاز شیوع بیماری تاکنون رقمی نزدیک به ۹۰ هزار مورد را ثبت کرده است. این ویروس به بیش از ۵۰ کشور راه پیدا کرده، اما پخش عمده بیماری و مرگومیر در چین بوده است، آنجا که ویروس سال گذشته سرچشمه گرفت. دانشمندان ناسا گفته‌اند کاهش میزان دی‌اکسید نیتروژن – یک گاز سمی که از موتور خودروها و از صنعت تولید می‌شود- پیش از هر کجا در نزدیکی محل بروز بیماری در ووهان مشاهده شد و سپس به سراسر کشور گسترش پیدا کرد. ناسا دو ماه نخست از سال ۲۰۱۹ را با همین مدت‌زمان از اmsال مقایسه کرده است. این سازمان فضایی گفته است کاهش میزان آلودگی هوا هم‌زمان با محدودیت‌های به‌کار گرفته‌شده برای تردد و فعالیت‌های تجاری بوده و چون میلیون‌ها نفر از مردم به قرنطینه رفته‌اند، خانم فی لیو، یک پژوهشگر کیفیت هوا در مرکز پروازهای فضایی گادرد، در بیانیه‌ای اعلام کرده: «این نخستین بار است که من چنین کاهش چشمگیری را در چنین منطقه وسیعی به دلیل رویدادی خاص می‌بینم». او اضافه کرده است میزان کاهش دی‌اکسیدکربن را در دوران رکود اقتصادی در سال ۲۰۰۸ نیز دنبال می‌کرده، اما آن زمان این کاهش تدریجی‌تر بوده است. ناسا خاطرنشان کرده است در گذشته مراسم‌های جشن سال نوچینی‌ها در اواخر ژانویه و اوایل فوریه با کاهش میزان آلودگی هوا در ارتباط بوده، اما این آلودگی معمولاً پس از پایان جشن دوباره بالا می‌رفته است. خانم لیو می‌گوید: «امسال درصد کاهش بسیار چشمگیرتر از سال‌های پیش است و برای مدت طولانی‌تری دوام آورده. من تعجب نمی‌کنم چون بسیاری از شهرها در سراسر کشور به اقداماتی برای به‌کمینه‌رساندن گسترش ویروس دست زده‌اند».

خواننده عزیز ستون قلم سبز!

همان‌طور که مشاهده می‌کنید، ظاهراً هیچ رخدادی در جهان امروز یافت نمی‌شود که همه

نشان‌زده‌ای آن منفی باشد! گسترش کرونایویروس به رغم نگرانی‌ها و وحشت فزاینده‌ای که در جهان ایجاد کرده، اما عبرتی بزرگ برای بشر مفروزاده در هزاره سوم است. همه آنهایی که هندارهای دانشمندان برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای را جدی گرفته و همچنان به بهانه‌ی تداوم رشد اقتصادی کوشیدند که خطر تغییرات اقلیمی و جهان‌گرمایی را ناچیز جلوه دهند، اینک قربانیان نخست رکود اقتصادی ناشی از افت کسب و کار جهانی هستند. کاهش شدید ارزش سهام در معتبرترین بازارهای جهانی از آمریکا تا اروپا و استرالیا و حتی برزیل و آفریقای جنوبی، نشان می‌دهد دشمنی خطرناک‌تر از سلاح اتمی، داعش و جنگ‌افروزی‌های متعصبانه همچنان بشریت را تهدید می‌کند و آن قربانی‌کردن دانایی، درایت و پیروی از قوانین طبیعت در پای سود، تولید و مصرف بیشتر است. پرسش این است آیا چند صدنفری که متأسفانه از هم‌وطنان در ماجرای کرونا جان‌شان را از دست داده یا خواهند داد، می‌توانند کمک کنند تا در عوض بیش از ۲۰ هزار نفر بر اثر تصادف‌های رانندگی کشته نشده و دست‌کم ۲۰۰ هزار نفر معلول نشوند؟ آیا کمک خواهد کرد نرخ مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی هوا از مرز ۳۰ هزار نفر در سال کاهش یابد؟ راستی چرا در برابر آن مرگ‌ها بی‌تفاوت هستیم، اما بختک مرگ کروناپی خواب همه را ربوده است؟

روزنامه شتر

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۱۳ اسفند ۱۳۹۸ • ۸ رجب ۱۴۴۱ • ۳ مارس ۲۰۲۰ • سال هفدهم • شماره ۳۶۶۲ • ۱۶ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۶ • اذان مغرب ۱۸:۲۰ • اذان صبح فردا ۵:۰۷ • طلوع آفتاب ۶:۳۰

روزنامه‌فردا

کارتون خواب

میخائیل کوتتوریس

جراید: در خانه ماندن بهترین راه مبارزه با کرونا

تلنگر

جداسازی، کاهش اضطراب و مسئولیت اجتماعی

نبی‌اله عشقی‌ثانی»

موضوعی‌ را می‌خواهم مطرح کنم که در تخصص پزشکان محترم است، با عرض احترام خدمت آنان، لیکن از منظر یک کارشناس امور اجتماعی به لحاظ مشاهداتی که دارم، احساس تکلیف می‌کنم که نکاتی را یادآور شوم. هم‌وطنان عزیز: بزرگواران، ویروس کرونا را ممکن است به همسر و فرزند خود منتقل کنید یا آنها شما را مبتلا کنند. پس توصیه‌ها و نکات بهداشتی را در خانه‌هایمان هم باید رعایت کنیم. اینکه مدارس و دانشگاه‌ها را تعطیل می‌کنند، به این منظور است که در محیط‌های جمعی حضور پیدا نکنیم پس به میهمانی‌های خانوادگی و نزد دوستان هم نرویم. فکر نکنیم از این تعطیلات استفاده کنیم و به سفر برویم یا خرید شب عبید را انجام دهیم و اجازه ندهیم فرزندانمان با یکدیگر در کوچه سرگرم بازی شوند. بزرگواران، اینکه در چین یا ایتالیا شهرهایی را قرنطینه کردند. برای این است که تماس و ارتباط افراد با یکدیگر کنترل شود و مردم یکدیگر را ناخواسته مبتلا نکنند و همه‌گیری بیماری کنترل شود. مطلب دیگر آنکه در خبرها دیدیم چندین نفر از پزشکان و مسئولان هم دچار بیماری کرونا شده‌اند. نگوییم اینها که خودشان را هم نمی‌توانند حفظ کنند، چگونه می‌خواهند دیگران و

پیشخوان

یک‌دست‌بودن این شماره برای نگاه سردبیر نام خودش را ثبت نکرده اما با مرور مطالب آن می‌توان دریافت که چه ایده متفاوتی در این رخداد نهفته است. شاید تا سال‌ها این نشریه به یادگار بماند و هربار بخوانند درباره «زمان ایران» بنویسند یا بدانند، از شعر زمانه. در نگاه نو مراجعه کنند. روی جلد آن عکسی از ژاله آموزگار نقش بسته است. در بخش فرهنگی و هنری درباره ۱۰ زن نامدار ایرانی که در حرفه و صفت خویش پیشگام‌اند؛ از ملقا ملاح تا فاطمه معتمدآریا نوشته شده است. ژاله آموزگار از نوروژ جشن طبیعت و جشن ایرانیان نوشته و روح‌انگیز کراچی از شعر زمانه. در بخش گفت‌وگو سراغ لیلی ارجمند رفته‌اند، زنی که به عنوان بنیان‌گذار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان شناخته می‌شود اما بعد از کشتار ۱۷ شهریور به خواست خود کنار رفت. در بخش اجتماعی، سیما راستین از زنانی نوشته که بازندگان یا برندگان نئولیبرالیسم هستند، الهه کولایی نگاهی به سیاست

در نهایت در پایان سالی هستیم که هرلایی که ممکن بود بر سرمان آمد؛ از سیل و زلزله و افا‌یتی‌اف و کرونا اما به پیشواز بهاران می‌رویم با آرزوی آنکه دور

بخش گفت‌وگو سراغ لیلی ارجمند رفته‌اند، زنی که به عنوان بنیان‌گذار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان شناخته می‌شود اما بعد از کشتار ۱۷ شهریور به خواست خود کنار رفت. در بخش اجتماعی، سیما راستین از زنانی نوشته که بازندگان یا برندگان نئولیبرالیسم هستند، الهه کولایی نگاهی به سیاست منتشر شده است.

عبدالرضا نامر مقدسی

متخصص مغز و اعصاب

این روز‌ها که جامعه در اضطراب و ویروس کرونا می‌سوزد، پزشکان و پرستاران و سایر تلاشگران کادر درمان با کمترین امکانات موجود به پاسداری جان مردمان این مرز و بوم رفته‌اند. امروز که در بیمارستان بودم و تلاش و تکاپوی وصف‌ناپذیر این فرشتگان را می‌دیدم، بادم آمد در این جامعه چه ظلم‌ها که بر این قشر نرفت و چه توهین‌ها که نشنیدند. اما زمانی که جامعه نیاز به عمل داشت آنها که آن حرف‌ها را می‌زدند، گوشه‌ای پنهان شدند و باز این کادر از‌خودگذشته درمان است که به داد این مردم می‌رسد. گرچه متأسفانه مطمئناً وقتی این بلا نیز از سرمان بگذرد، باز خوبی‌ها و ازجان‌گذشتگی‌های این فرشتگان از یادها خواهد رفت و باز مدعیان سر از مخفیگاه ترس و توهم بیرون خواهند آورد و این قشر زحمتکش را آماج توهین و افترا خواهند گرفت. اما اشکالی ندارد. این فرشتگان به این درگاه نیا آمده‌اند که کسی مدحشان کند. آمده‌اند تا دردی از دردها

آکادمی

فرشتگان بی‌ادعا

بکاهد، تا رنجی را کم کنند و به همین اندازه نیز بسیار خرسندند. پس اگر دوباره بلا بیاید، اگر بیماری بشتاید، اگر مردمانمان در رنج و عذاب باشند، دوباره سینه سیر خواهند کرد. گفتارشان جادو خواهد شد، رفتارشان افسون خواهد شد تا بیماری را از جان مردمانشان بزدایند و به دور بیندازند. این روش و منش آنهاست و کسی نمی‌تواند با توهین و افترا منش و روش‌شان را از آنها جدا کند. پزشکان و پرستاران و زحمتکشان حیطه درمان اهل و فایند. پس وفادار مردمان و سرزمین‌شان تا ابد خواهند بود. دست مرزاد به این سپیدپوشان بی‌ادعا، به این فرشتگان الهی.

جیمی از ارتشبدت‌های بیمارستان سینا

سلام به فردا

گفت‌وگوبا علی دینی‌ترکمانی

اطلاع‌رسانی درست کلید عبور از هراس اجتماعی کروناست

● شیوه رفتار مسئولان با این اتفاق چه تأثیری بر گسترش هراس داشت؟ علاوه بر عدم اطلاع‌رسانی دقیق، شیوه برخورد دولت به‌ عنوان متولی اصلی مبارزه با شیوع این بیماری هم موجب ترس عمومی در ایران شده است. قرنطینه‌نکردن شهرها و نوعی سهل‌انگاری در مبارزه با این بیماری موجب شده تا مردم بیشتر از ماجرا برسند. نکته مهم دیگر این است که مردم بدانند از آنها درست و دقیق در برابر این بیماری محافظت می‌شود، دانستن اینکه اقدامات پیشگیرانه و درمانی مناسبی هم از سوی دولت برای کنترل این بیماری و نجات جان شهروندان انجام شود؛ به ویژه اینکه تلاش شود تا از سازمان بین‌المللی مانند بهداشت جهانی یا کشوری مانند چین که سابقه مقابله با این بیماری را داشته کمک گرفته شود؛ چه در بخش تجهیزات و ملزومات این ماجرا و چه در بخش انتقال دانش و تجربه. در واقع اگر نظام سیاست‌گذاری در مسیری قرار بگیرد که تأیید افکار عمومی را هم داشته باشد و افکار عمومی بپذیرند که مسیر درست و صحیحی است و همچنین اطلاع‌رسانی درستی هم به مردم انجام شود، می‌توان امیدوار بود که هراس اجتماعی تا حدودی کنترل شود. در غیر این صورت اطلاع‌رسانی نادرست در کنار رویه‌های سیاستی نادرست در کنار افزایش آمار مرگ‌ومیر بسیاری که در هفته پیش‌رو پیش‌بینی شده، موجب می‌شود که مردم فکر کنند خودشان هم در معرض بیماری و مرگ‌ومیر احتمالی قرار دارند و همین مسئله هم میزان هراس اجتماعی را در سطح جامعه بالا و بالاتر می‌برد. ضمن اینکه مسئله امکانات و تجهیزات مقابله با بیماری هم وجود دارد. اینکه زیرساخت‌ها در کشور ما ضعیف است موضوعی است که قابل کتمان نیست. به نظر می‌شود در تهران، قم و گیلان که به شدت درگیر این بیماری هستند، از ماسک‌های بهداشتی و غیره‌ولتی به سرعت برای اسکان و قرنطینه افرادی که شناسایی می‌شوند، استفاده شود. این دست اقدامات طبیعتاً می‌تواند به س‌رمرد این اعتماد را بدهد که تلاش‌هایی در جهت محدودکردن بیماری در جریان است. عدم انجام این اقدامات موجب می‌شود که مردم بیشتر از آنچه انتظارش می‌رود از این بیماری و شیوع آن بترسند.

● شهروندان در مقابل چه باید بکنند تا سطح این هراس اجتماعی در جامعه کاهش یابد؟ نکته دیگری که وجود دارد، وظیفه شهروندان در این زمینه است. خیلی از اوقات ممکن است من به عنوان شهروند تصمیمی بگیرم که با بی‌احتیاطی‌هایی همراه باشد و نتیجه‌اش خطرناک باشد اما فقط خطر ناشی از آن خودم را تهدید می‌کند. در مورد شیوع این بیماری اما ماجرا این است که بی‌احتیاطی من به عنوان شهروند ممکن است از اعضای خانواده تا هر کسی را که با آن در ارتباط نزدیک هستم تهدید کند. در نتیجه این وظیفه و مسئولیت اجتماعی تک‌تک افراد است که همه مسائل ایمنی را چنان رعایت کنند که کمتر کسی را در معرض بیماری قرار دهند. همین مراقبت‌های فردی کوچک هم موجب می‌شود شیوع این بیماری کم و کمتر شود. طبیعتاً این مسئله خودش را در آمار مبتلایان به این بیماری نشان می‌دهد و اگر حرکت آمار به سمتی باشد که میزان افزایش بیماری در هر روز نسبت به روز قبش کمتر باشد، موجب افزایش امید اجتماعی می‌شود. یعنی اگر حتی در نظر بگیریم که از آن طرف و از سمت دولت همه تدابیر اتخاذ شده، قرنطینه‌ها انجام شود و آمار هم درست باشد، اگر از سوی دیگر شهروندان رعایت مسائل ایمنی را نکنند می‌بینیم که باز هم جدوی شیوع بیماری گرفته نمی‌شود. طبیعتاً هرچه دولت شیوع بیماری در ایران افزایش پیدا کند موجب افت روحیه اجتماعی می‌شود.

روایت

کرونا، تست و کمبودهای پزشکی

سیدحسین مهر‌آوران
متخصص داخلی
و فوق‌تخصص ریه

● پس از اعلان هشدار سازمان بهداشت جهانی درباره کرونایویروس و تمهیدات کشورهای گوناگون در لغو پروازها از چین – کانون شکل‌گیری و گسترش عفونت Covid-19 – در پی انتقادات فزاینده در فضای رسانه‌ای ۱۶دهم بهمن ۹۸ و با تأخیری چهارروزه به دنبال مصوبه هیئت دولت، پروازهای مسافربری شرکت هواپیمایی ماهان به چین خاتمه پیدا می‌کند. روز چهارشنبه ۳۰ بهمن با اعلام وزارت بهداشت مبنی بر مثبت‌شدن تست دو بیمار جان‌باخته مشکوک به عفونت کرونایویروس، بحران کلیدی می‌خورد؛ امری که به استقرار تیم‌های شناسایی و مدیریت بیماری واگیر در شهر قم منجر می‌شود. تا اینجا اما کنترل بحران در صورت اتخاذ تصمیمات شجاعانه در قرنطینه کانون بیماری در کشور- شهر مقدس قم- دشوار به نظر نمی‌رسد؛ مسئله‌ای که با توجه‌نکردن به تجربیات موفق چین و سایر کشورهای درگیر با بحران کرونا در قرنطینه کانون‌های ویروس برای کنترل عفونت و در سایه قرارگرفتن نظرات کارشناسان بهداشت و درمان و اتخاذ تدابیر ناموجه به دومینوی انتشار هر روزه بیماری به استان‌های دیگر منجر می‌شود.

در حقیقت کوچک‌انگاشتن ابعاد اهمیت مسئله و عدم آگاهی بخشی و آماده‌سازی متناسب افکار عمومی گام‌های نادرست بعدی در چرخه معیوب کنترل اپیدمیولوژیک ویروس می‌تواند تلقی شود. ۱- سرایت‌پذیری بالای ویروس تا به امروز به ابتلای شمار قابل توجهی از هم‌میهنان عزیز در کشور منجر شده است. تعداد مراجعان موارد مشکوک به کلینیک‌های تب در بسیاری از مراکز دانشگاهی بیش از «چند صد بیمار در هر روز» است. انجام تست تشخیصی PCR، محدود به موارد بستری و بدحال است و به رغم افزایش شمار مراکز انجام تست به ۲۲ مرکز، محدودیت‌های جدی برای تکرار تست

تشخیصی PCR بیماران برای ارزیابی منفی‌شدن آن قبل از ترخیص وجود دارد؛ مسئله‌ای که می‌تواند به ترخیص زودهنگام بیمار و امکان تشدید علائم پس از ترخیص منجر شود.

۲- محدودیت‌های جدی در تأمین برخی داروهای پیشنهادشده برای درمان بیماران طبق مطالعات تاکنون انتشاریافته وجود دارد. Arbidol که در چین و روسیه موجود است، در دسترس نیست؛ Kaletra محدود به بیماران بدحال بستری است و ریاوبرین که در فلوجرات کشوری برای بیماران شدیداً بدحال پیشنهاد شده است هم به‌سهولت یافت نمی‌شود. ۳- محدودیت‌های جدی در تأمین گان، دستکش، ماسک، محلول‌های ضدعفونی‌کننده و لوازم مراقبت فردی برای پزشکان و پرسنل بهداشت و درمان و ابتلای هر روزه همکاران پزشک و پرستار مسئله‌ای است که مکرر به گوش می‌رسد و به رغم گام‌های مثبت اخیر نیازمند جاره‌جویی درخور مسئولان است. ۴- محدودیت لوازم بهداشتی مورد نیاز مردم برای مراقبت شخصی- ماسک، الکل و ژل‌های ضدعفونی‌کننده- مسئله‌ای جدی است و استفاده از ماسک و بهداشت دست‌ها با توجه به دوره کمون بیماری و ناقلان بدون علامت در کنترل گسترش بیماری از افسرد نافل/بیمار به دیگران نقش مهمی را می‌تواند ایفا کند. ۵- تعطیلی مراکز آموزشی، محدودیت ساعات کار و لغو جلسات غیرضروری ادارات، ایجاد محدودیت‌های جدی تردد از شهرهای با شیوع بالا‌تر بیماری و مراکز پرتردد شهری و اماکن مذهبی و آموزش بیش از پیش همگانی در رسانه ملی و فضای مجازی و انعکاس ابعاد حقیقی بحران مسئله‌ای است که تاکنون چنان که باید جدی گرفته نشده است.

با درنظرگرفتن گام‌های ناکافی فعلی و جدی گرفته‌نشدن بحران از سوی شمارزی از هم‌میهنان، گمان حقیقی بنده این است که روزها و هفته‌های پیش‌رو، روزهای به‌مراتب دشوارتری خواهند بود. این همه در کنار محدودیت تجهیزات مراقبت‌های ویژه و دستگاه‌های تهویه ته‌اجمی غیرت‌هاجمی در بیمارستان‌های کشور می‌تواند ابعاد تأسفا‌آوری به خود گیرد و به فاجعه‌ای ملی منجر شود. یادمان باشد حتی «یک بیمار» درگذشته، همسر، پدر، مادر، برادر یا خواهری است و تک‌تک آمارهای درگذشته اعلامی، جان‌هایی عزیزند و ارزشمند برای یک خانواده، یک کشور و پیش از آنها خدای بزرگ.

